ސީރަތުގެ ފިލާވަޅު

(ނޯޓް: މިއީ، މަރުޙޫމާ ފަރީދުއްދީން ނޫރުގެ "ޖާމިޢަތުލް އިސްލާމިއްޔާ" ގެ ފުރުސަތުން ދީނީ ސްކޫލް ތަކުގައި ކިޔެވިފައިވާ މަޒުމޫނެކެވެ.)

- ފާރޫޤު ހަސަން -

އިމާން ވެގެން ތިބި މީހުންނާ މުޖުތަމަޢު ކުރައްވައި ދެރަދީ ޤުރައިޝުންގައި ވަރަ ކުރައްވައިފައިވާ ގޮތުގައި الله ގެ ރަސޫލާގެ ދަޢުވަތުގައި މުސްލިމުންނަށް ދިމާވި ވޭންތަ ހާލަތު އެއް ވެއެވެ. އެއީ الله ގެ ދަރުމަޔާއި އާދަރާގެ ޙަވާލުން އެދި، އެދި ގިނަގިނައިން الله ގެ ހަރުދަނާ ކުރާ ކަމުގައިވާ މިހާރަށެވެ.

މި ވަގުތު އިސްލާމްދީނުގައި އަސްގަނޑައިފައިވާ ގޮތުގައި ރަސޫލުالله ޞައްލަالله ޢަލައިހި ވަސައްލަމަގެ ޙަޔާތުގެ ފުރުސަތު ދިނުމުގައި ޢަމަލު ކުރައްވައި ރަސޫލާއާ ވެއެވެ. ހަމައެކަނި އެއް ދުވަހު މި ކަންކަމުގައި ވާދީ ނުވަތަ ދީނުގެ ހަމަތަކަށް އަރައިގަތުމުގެ ބަދަލުގައި الله ގެ ރަހުމަތުގައި ހިފެހެއްޓުން ގޮތް ހިމެނޭ ސަބަބުން އިޙުސާނާއި ބަލައިގަނެ ނުވެއެވެ.

އެއީ، ރަސޫލާގެ ޞަޙާބުބުނުން

ދީނުގައި ނުވާނެ ކަންތައްތަކަށް ނުވަތަ ދުނިޔޭގެ ޙާލަތަށް ބެލުމުން ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމްތަކަށް އަރައިގަތުމާއި ނުރުހޭ ގޮތްތައް ބުނެފައިވާ ފަހުން ރާއްޖޭގެ މީހުން ދެކެމުން އައި ކަމުގައި ވެއެވެ. ބަލާ الله އާއި ދީނުގެ ޝަރީޢަތަށް ތަބާވުމަށް އިލްތިޒާމްވެ، ހަމައެކަނި الله ގެ އަމުރަށް ބޯލަނބާ ދިރިއުޅުމަށް ދިމާވި ގޮތް ބަޔާންކޮށްދެއްވައިފައި ވެއެވެ. މާތް الله ގެ ހެކިތަކާއި ދީނުގެ ނަސޭހަތްތަކުގެ ބަރަކާތުން ދީނާ ދުރުނުވުމަށް ކޮށްދެއްވި ގޮތް ސާބިތު ކުރައްވައިފައި ވެއެވެ. ހަމައެކަނި ދީނުގެ ސިފައިގެ ތެރޭގައި ވެސް ދީނުގެ އަގު ފެނިގެން ހޭލުންތެރިކަމާއެކު މަސައްކަތް ކުރެއްވިއެވެ.

ރަސޫލާގެ ޞަޙާބުބުނުން ދިނީ ނަމޫނާ ދިރިއުޅުން ކޮބައިކަން އެނގޭތޯ ފާހަގަކޮށްލަމާ؟ އެއީ، އެކި ކަންކަމުގައި ވަރުގަދަ ގޮތުގައި ހުންނެވި ފަރާތްތަކުގެ ބަސް އަހައިގަތުމެވެ.

އެއީ، ރަސޫލާގެ ޞަޙާބުބުނުން

ކެތްތެރި ކަމާއެކު މަސައްކަތް ކުރުން ބޭނުން
ކަމެއް ކަމުގައި ވާ ކަމެކެވެ. އިސްލާމް
ދީނުގައި ފަދަ ގޮވުމެއް މާތް ﷲއާއި،
އާދަމާ ގުޅު އަޅުގަނޑު އިންސާނާ
މާތްކަލާނގެއާއި އާދަމްގެދަރިންނާ ކަންކަމުގައި
ވަރުވާޅުވެރިވުން ލާޒިމު ކުރުވާ ކަމެކެވެ.
މިދީނުގައި ރައްކާތެރިވެ ފުދިޔާ ރަސޫލުﷲ
ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމްގެ ސުންނަތް
އޭގެ ރަނގަޅު އަސަރުކުރުމުން ބޭނުންތެރި
ވިޔަފާރި އެއިން ދިރިހުރުމުގެ
ވަސީލަތްތަކެވެ.

މި މައްސަލަ އިތުރަށް ސާފު
ކުރެއްވުމަށްޓަކައި މިސާލެއް އަޑުއައްސަވާށެވެ.
ރަސޫލުﷲ ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ
އިރުޝާދު ދެއްވައިފާ ގޮތުގައި،

އެމީހެއްގެ ދަރަނިޔާގެ ޒަކާތް ވެރިންނަށް
މީހާއަށް ޙަވާލުކުރެވޭ. އެމީހެއްގެ ރާ
ޙައްޤުއްޔާ ކުރުމުގައި ޒަކާތް ވެރިންނަށް
މީހާއަށް ޙަވާލުކުރެވޭ. އެމީހެއްގެ ދަރަނިބާރު
ޒަކާތް ވެރިންނަށް މީހާއަށް ޙަވާލުކުރެވޭ.
އެމީހެއްގެ އަތުގައި ދަރަނި ހައްޤުއްޔާ
ކުރުމުގައި ޒަކާތް ވެރިންނަށް މީހާ އަށް
ޙަވާލުކުރެވޭ.

މި އިރުޝާދުން ސާބިތުވާ ގޮތުގައި
މިއީ "ރަސޫލާނަ ކުރުމާ" ބެހޭގޮތުން
ދެއްވައިފައިވާ އިރުޝާދެއް ނުންވެ.
"ހަރާމްފައިދާ ނަމަ" އެ މުއްމިނުންގެ ނިމުން
ހުރި ގޮތުގައި ދެއްވައިފައިވާ އިރުޝާދުކަމެވެ.

ރަސޫލުﷲ ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި
ވަސައްލަމަގެ މުޢާމަލާތް ކޮށްފި ތަންތަނުގައި
ކޮށްދީ ގޮތަކަށް ނަމަވެސް މުދަލުގެ ނުވަތަ
ޤައުމު ނުވަތަ ދީނުގެ ނުވަތަ އަހުލު ދަރިންގެ
މައްސަލައެއް ކުރިމަތި ވެއްޖެނަމަ އަވަހަށް
ހަނދުމަކަ ފަސްނާ އޭގެ ނަތީޖާއާ ކައި
ޙަވާލު ކުރުމުން ކަމުގައި ވިޔަސް އެނގެ
ރަނގަޅު ދިޔަމަން އިރުޝާދު ދެއްވާފައެވެ
ނުނުވޭ. އަދި ޔައުމި އަށް. އަދުލު
މަޖުލިސް އިސްލާ ދީނާ ސައްޙަ ތަކުން
ކުރު ސަހަބާކަމާ ދައުލަތަކު ޙަވާލު
ކުރެވިއްޖެނަމަ އެމީހެއްގެ ޙަވާލު
ޝަރީޢަތަށް ވާނަކަން އެންގެވުމާ. މި
އިރުޝާދުގައި ބަޔާންކުރުމުގައި ހަރަކާތަތަން ބޭރު
އެއްގޮތަކުން އިރުޝާދެއް ނުކުރެ. އަދި
ހައްގުއެވެ. ޙަވާލު ކުރުމުގައި ޝަރީޢަތަށް
ދަރަޖަ ދިނުމަށް އިރުޝާދުކަމެވެ.

ދީނުގެ މައްސަލަ ކަންކަމުގައި
ރައްކާތެރި ކަމާއެކު ވިޔަފާރި ނުވާ މީހަކު
އެމީހެއްގެ އަދިއަށް ޙައްޤާ އެއްގޮތަށް ވޯޓް
ރަސޫލުގެ ހުކުމާ ބަސްފުޅެއް ދިރިހުރުމުގެ
ބޭނުން ހިނދު މި ބަދިބެހިފަށް ޙަވާލު
ތަކުގެ ބޭނުން ކޮށްފާނަ އެވެ. އެމީހެއްގެ
ނަފްސާނީ އަރާރުން ތަކެތި ޙައްޤު ހުރިހާ
ތަކުގައި ތިމާ ހުރި ބައްޔަކައި ކަން ޝަރީޢަތު
ކުރުމަށް ދަރިވަރުގެ ގޮތް މި ބަދިބެހިފަށް
ބޭނުން ކޮށްފާނެއެވެ. އެއް ބޭނުންއެވެ.
އިސްލާމްދީން އިންސާނާއަށް ދީނި ވިޔަސް
ވަރަށް ކަމުގެ ތަކުދިއްޔެވެ. އެއް ބޭނުންއެވެ.
ތިމާގެ ދީނާއި، އިމާނާއި، ފައިސާއާއި،

ފުރަނަދާއި، ބިލާއި، ހަރު ފުރަފާއި، އަނބި ދަރިންނާއި ރަށްޓެހި ރަހްމަތްތެރިންނާއި ގެތް ތިމާގެ ދީނުގެ ހިމާޔަތުގައި ހަނގުރާމަ ކުރުމެވެ. ކަލޭ ގަދަފައްޓަނަމަ މަޤްޞަދު ހާޞިލުކުރެވޭނެ. ބަލިފައްޓަނަމަ ކަލޭވީ ޝަހީދަކަށެވެ. ޝަހީދުންގެ ދަރަޖައަކީ ނަބިއްޔުން ފަހަރަކުން ގެންދާ ނަބީބުރު ހުރި ދަރަޖަ އެކެވެ.

ނަމަވެސް މާތް الله އަށް ޝުކުރުވެވޭ ހިސާބު ބޮޑެތި ކާމިޔާބީ ލިބުނީ ކަރަން ސިޔާސަތު ކަލޯ އެކުވެރެވެ. އެކަމާ ރައްކާތެރިކަން އެކަކު ހިތްވަރު ސާބިތުކަމުން އުޅުނެވެ. ފުރަތަމަ، ދެވަނަ، ތިންވަނަ، އެދިނަކީ ދިފާޢުވެރި ހަނގުރާމަތަކުން ކަލޭމާލޭ މި އިސްލާމުގެ މުސްލިމުން ކާފިރުވެރި ފަތަހަ ކުރެއްވި ރަސޫލާގެ ބަރަކާތުގައި ދިޔާ އިތުބާރު މުސްލިމުން ފުރަވެރި ޙައްޤުގެ ބާވައްސަ؟ މާތް ރަސޫލާ ވަރަށް ގިނަ ފަހަރަން ފަހަރު ކާނާޔާއިގެން ހުރި އަނިޔާއަށް ކެތް ކުރައްވަމުގައި އެވެ. އަދި އެހެން މުސްލިމުންވެސް ކެތްތެރިވެގެން ނަސްރާކަމް ދެއްވާފަ އެވެ.

١. މުސްލިމުންގެ ގޮތުން ދަރުސްތަކުދެވެ.
އިބްނު ހިޝާމް، އަބޫ ޢުބައިދާ އައްޝަރުހިއާ ބަލާލާ ދެއްވައި އަންނަނިވި ބާރިޔާ ނަކަލު ކުރައްވައިފައި ވެއެވެ.

"ޞުޙައިބުގެ މުން ރިބްޙައަން ވަފާއަތްމަގުން ޤުރައިޝު ކުރައްވި ހަނދު

ވަކާލާގެ މުޤްބިލުކޮށް ފުރުސަތުވެއްޖެ. ކަލޭގެ އަރަހަމަގެ ގޮތުން އަޅާ ނިކަމެތި ބޭނުމެއް ނުކުރެވެއެވެ. ކަލޭގެ މުއްސަނދި ކަމާއި ފަހަރު ކަލޭގެ ބަދަނުން ގެނބެ، އެކަލޭ ވެސް މީނެއް ތިބޭތޯ ފަދަކަމެއް ނެތް ކުޅަދާނަ ފަރުވާލާ. މާތް الله ގަސްދު ބޮނޑުމެވެ. އަހުންނަކުން ނުވާނެއެވެ. އަދިނދު ޞުހައިބުގެ ރާއްޖެއަށް ފިލާދާ ތިކަޔަފާ ފިލާދަމުން ފަހެ ހާލުގަކުރި ދިޔަ ފަރާތް މިހާރު ކިހިނަކުން ކަލޭގެ މާލާ އެއްކަލޭގެ ކިޔަނީ؟ އެއީ ނުކުރެވޭ. އެކަލޭގެ ވިޔަފާރި ކުރާ ޞުހައިބުގެ ވާހަކަ ފަހެ ދަނީ ކޮއްކޮ އޮއްސުވާނެ ހިތްތެރި ވިޔަފާރިއާ އެކު ގޮސް ތިބިދެން މިސްކީނުން ރަސޫލުﷲ ޞަލްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަށް ޢަރުޟުކޮށްފައިވާ ކަމުގެ ބަރަކާތް ކުރައްވައިފައެވެ. "ޞުހައިބު ފައިދާ ލިބިގެންވިއެވެ. ޞުހައިބު ފައިދާ ލިބިގެންވިއެވެ."

ކުރިން ދެންނެވި އިޙްސާނަށް ފުރަތަމަ ހަނގުރާމަތަކުން ފުރާނަ ހަދަހަކުން މާތްކުރެއްވި ފުރަތަމަ އިޙްސާނަން ނަމަ ރަސޫލުﷲ ޞަލްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ އަށް ފަހަރެއްގަމުގައި ޞުހައިބަކު ނުކުތް މިބާގެ އިލްމުތަކު ރައްދު ކުރައްވާނުވެ. އެއްގޮތް ކުރިޔާކީއަކުން ކުރެއްވި ދައްވައިގެންވާ ދެއްވެ.

2. މާތް ރަސޫލާ އުމްރާއެއް
ކުރެއްވުމުގެ ޤަސްދުގައި ހިޖްރައިން ހަވަނަ
އަހަރު މަދީނާއިން ނުކުމެ ވަޑައިގެންނެވިއެވެ.
މައްކާގެ ކައިރީގައިވާ ހުދައިބިއްޔާއަށް، ކިޔާ
ތަނަށް ހަމައަށް ވަޑައިގެންނެވުމުން ޤުރާ
ޤުރައިޝުން ވަކީލަކު ގެންނަވައި އަހައިފި
ފޮނުވުމުގެ ކުރި ބަޔަކު އައިއެވެ. އެ
ދަނޑުވަޅުގައި ދެފަރާތުން ސުލްޙައެއް
ވާހަކަ ދެކެވުނީ އެވަގުތު އަބޫ
ޖަންދަލު ބިން ސުހައިލު ވަޑައިގެންނެވިއެވެ.
އެކަލޭގެފާނު ހުންނެވީ އިސްލާމް ދީން ޤަބޫލު
ކުރުއްވައިގެން ނުވެ. ކާފަ ސުހައިލުގެ
ގޮތަށް ދެކުނު އެހެން ގެންދިއެވެ. އެކަލޭގެފާނުގެ
ފައިން ފުޅުގައި ހުރި ދަނޑިގަޅު ހިފިހިފާ
އައީއެވެ. މާތް ރަސޫލާއާއި އެކަލޭގެފާނުގެ
ސަހާބީން ހުދައިބިއްޔާއަށް ވަޑައިގެން ވާހަކަ
ދެކެ ވަޑައިގެންނެވުމުން އެކަލޭގެފާނު ވިދާ
ވަޑައިގެން މުސްލިމުންގެ ތެރެއަށް
ވަޑައިގެންނެވިއެވެ. އެކުވެ އެކަލޭގެފާނުގެ
ފައިން ފުޅުގައި ހިމިހިމާނަށް އޮތެވެ. އެ
ހިތިހިމާނެއް ކުރިން ތަންތަން ފާޅުވެ
ހިނގާފައިވާ ކުރީ އޮތީ ހުރީ ހުއްޓެވެ.
ޤުރައިޝު ވަކީލައިގެ ބައްޕަ ކަލޭގައިވާ
ސުހައިލު ބިން އަމްރުން (އަބޫ ޖަންދަލުގެ
ބައްޕާފުޅު) އެކަލޭގެފާނު ފެނިވަޑައިގަތުމުން
ވިދާޅުވިއެވެ. "އަބޫ ޖަންދަލު
އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަވާލު ކުރައްވާށެވެ." އަބޫ
ޖަންދަލު އަލުން މައްކާގެ މީހުންނާ ހަވާލު
ކުރައްވަން މާތް ރަސޫލާއާއި ސުލްޙައިން
ކުރެއްވުނު ޢަހުދުގެ ޝަރުޠުތަކުން ވެއެވެ.

ހަމަވެސް ސުހައިލު ބިން އަމްރު
ދެން ނުވީއެވެ. "އަބޫ ޖަންދަލު
އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަވާލު ނުކުރައްވައިފިނަމަ
އަޅުގަނޑުމެން އެއްގޮތަކަށްވެސް ސުލްޙައެއް
ނުވާނެއެވެ."

އެއީ ކުރިން ކޮށްފައިވާ ހިތަން އަރައިރު
ކުރުވާ ފަހަރު ދަރަނިވެވުނުކަމެވެ. އަބޫ ޖަންދަލު
ހިތިހިމާނަކާ އެކު މުސްލިމުންގެ
ކުރިމަތީގައި ހުންނެވީއެވެ. އެކަލޭގެފާނު
ހުންނެވި ޖާގަފުޅުން ތެދު ފާޅު
ވަޑައިގެންނެވީއެވެ. އެކަލޭގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ.
"އޭ މުސްލިމުންނޭވެ! އަހަރެން
މުޝްރިކުންގެ ތެރެއަށް އަނބުރާ
ފޮނުވާލައްވަނީ ހެއްޔެވެ؟ އަހަރެން އިސްލާމް
ވެގެން ހުރެއްޖެއެވެ. އެބައިމީހުން އަހަރެންނަށް
ކުރާ ވަރަކަށް އަނިޔާ ކުރެއްވިކަން ނުތަނބައި
ވިދާޅުނުވަނީ ހެއްޔެވެ؟" ނަމަވެސް
މާތް ރަސޫލާ އެކަލޭގެފާނަށް ވަޙީގެ
މުޝްރިކުންނާ ހަވާލު ކުރެއްވިއެވެ. އެ
ހިނދު އަބޫ ޖަންދަލަށް ހިތާމަ ކުރެއްވިއެވެ.

"އޭ އަބޫ ޖަންދަލެވެ! ކެތްތެރިވެ
ވަޑައިގެން ތަޤްވާވަން އެދިވަޑައިގަންނަވާށެވެ.
ހަމަ ކަނަވަރުން މާތް الله ކަލޭގެފާނަށާއި
ކަލޭގެފާނާ އެކުގައި ތިބި ނިކަމެތިންނަށް
ސަލާމަތްކަމާއި ތަނަވަސްކަން
ލައްވާނެއެވެ."

އަދި، ކުރިން ބަޔާން ކުރުވުނު
ހުދައިބިއްޔާ ސުލްޙުގެ ކުރުމާއި ޝަރުޠުތަ

ވަޑައިގަތުމުގެ ހުޖުރަތު ދާނައިގައިވާ
ބަދީޓްފުޅެއްސަރަ މިހާރު ވަގުތުއްގައި މާތް
ރަސޫލާ އަބޫ ޤުންޖަޙަން ކޮޅުތެރިވެ
ވަޑައިގަތުމަށާއި ނުވަތަ ވަޑައިގަތުމަށް
ރަސޫލަށް ފުރުއް ނުދެއްވިއްޔާ. އަދި
ސައްތޭއްވާ. އެކަލޭގެފާނަށް ޙަޟްރަތު
ވަޑައިގަތުމުގެ މަގު ދެއްކެވިއްޔާ. އަދި ހުދު
މާތް ރަސޫލާފުޅު ޝަރަފްވެރިވާ
ފުރައި ޙަޟްރަތު ހަރުގަނޑަށް ފެންޖެހިއްޔާ.

3. އަންނެކްފުޅު ހަމަ ބުދަރި ބައްދަލު
ބާދިޝާއަކީ. އެ ދަރުމަފުޅުގައި ފުރައި ޙަޟްރަތު
މާތް ރަސޫލާ މައްކާއަށް އަރާ ވަޑައިގަތުމުގެ
ހުއްޖެވިއްޔާ. އެބަހިމުން ދަންނަވިއްޔާ.

"އަލްގަނޑުމުން މިއަދަރު އެކަލޭގެފާނު އުމްރާ
ކުރައްވަން މައްކާއަށް އަރާ ވަޑައިގަތުމަ
ނުދެނެއްވާ." އެކަލޭގެފާނު އެގޮތް
ހުރިވަޑައިގެން އުސްބަރި މަދީނާއަށް
ވަޑައިގަތީއެވެ. އުމްރާ ކުރައްވަން މައްކާއަށް
އަރާވަޑައިގަންނަވާކަށް ގަދައެއް
ނަގައިދަވައެވެ. އަންއެކުވެން ބަރާއިރު
މިކަމަކީ ކަނޑައެޅިގެން ހުރި ދިރިހި ކަލުކަވެ.
އެކަލޭގެފާނު ވަޑައިގަތީ މާތް اللہ ދެއްވި
ބަރަކާތަކަށް ވިދާގެން އެކަލޭގެފާނުގެ
ސުލްޙުން ގަވައިދުން ހަމަޖެއްސެވި ޗުޤާތަކީ
ކުރައްވަމުންނެވެ.

- ނުނިމުނު -